

ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА ПО ХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА

АНАЛИЗ НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО И НЕГОВОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136
www.corhv.government.bg, corhv@mzh.government.bg
тел. 02/4273056

ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА ПО ХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА

Част от статистиката за 2016 г. ECHINOCOCCUS GRANULOSUS

По данни за 2016 год.	Брой проби	Положителни	% положителни от изследвани
Прасета угодвани при контролирани условия на отглеждане	1023188	349	0%
Говеда над 2 год.	13971	1274	9%
Агнета под 1 год.	16602	5471	33%
Овце над 1 год.	7404	2095	28%
Кози над 1 год.	1469	21	1%
Кози под 1 год.	1939	0	0%
Млади говеда (1-2 год.)	12443	574	5%
Прасета неопределено	19816	178	1%
Телета под 1 год.	5125	34	1%
Общо	1101957	9996	0,9%

ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА ПО ХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА

ЗАКОНОДАТЕЛСТВО:

ЗАКОН за защита на животните:

- Този Закон, съгласно чл. 2 вменява на Органите на изпълнителната и местната власт, съвместно с неправителствените организации, да изготвят и прилагат образователни програми за защита на животните и за запознаване с отглеждането, развъждането, обучението и търгуването на животни.

ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА ПО ХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА

ОТНОСНО БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ ЖИВОТНИ

Органи на изпълнителната власт:

- Министерският съвет по предложение на министъра на земеделието, храните и горите приема **Национална програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България.**
- В тази връзка **Министърът на земеделието, храните и горите издава наредба за прилагане на националната програма и за процедурите по нейното изпълнение, механизма на финансиране и отчетност.**
- Министърът на земеделието, храните и горите **ежегодно до 30 април внася за приемане от Министерския съвет отчет за изпълнението на националната програма.**

Органите на местната власт:

- Общинските съвети приемат **програма за изпълнение на националната програма и план за действие** на съответната община, които отговарят на изискванията на наредбата.
- Кметовете на общини организират изпълнението на програмата и плана и ежегодно до 1 март внасят **отчет за изпълнението на програмата** до изпълнителния директор на БАБХ.

партньорство

Неправителствени организации:

- Националното сдружение на общините, Българският ветеринарен съюз и организациите за защита на животните, регистрирани по реда на ЗЮЛНЦ, в чиито устави е предвидена дейност за защита на животните, участват при изготвянето на националната програма и на наредбата.
- Органите на изпълнителната власт и организациите за защита на животните съдействат на органите на местното самоуправление при изпълнението на националната програма.

Принципи за изготвяне на:

Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България:

- постигане на здравословна среда за гражданите на Република България и **подобряване хуманното отношение към животните;**
- управление и намаляване на популацията от безстопанствени кучета по ефективен начин чрез масова **кастрация.**

Тази програма трябва да съдържа:

- цели и задачи;
- **оценка** на състоянието и динамиката на **популацията на безстопанствените кучета**;
- мерки за овладяване и контрол на популацията на безстопанствените кучета чрез **кастрация**;
- **мерки** за подпомагане изграждането на **регионални приюти** за безстопанствени кучета;
- **мерки** за контрол върху **развъдчиците, търговците** на кучета, **пазарите** за животни, **зоомагазините** и **собствениците** на кучета, отглеждани като компаньони;
- изисквания за ръководство, координация, контрол и **изпълнение на програмата**;
- изисквания за **управление и оценка на програмата**, докладване и отчетност, уведомяване на обществеността;
- очаквани **резултати**;
- **мониторинг на средата** чрез индикатори за изпълнение;
- **коригиращи действия** при констатиране на несъответствия при изпълнение на програмата;
- **други** мерки и дейности, свързани с гореписаното

ФИНАНСИРАНЕ:

Изпълнението на дейностите по Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България **се финансира** със средства от:

- държавния бюджет;
- общинския бюджет;
- дарения от физически и юридически лица;
- международни програми и проекти.

КОНТРОЛ:

- Контролът по този закон се осъществява от министъра на земеделието, храните и горите **чрез** БАБХ.
- Контролът по изпълнение на мерките за **защита на дивите ЖИВОТНИ** се осъществява от министъра на околната среда и водите и министъра на земеделието, храните и горите **чрез** Изпълнителната агенция по горите.

Органите на местната власт осъществяват контрол:

- за **изоставяне** на животни на територията на общината;
- за **идентификация** и **регистрация** на кучета;
- за спазване изискванията за защита на животните в **приютите** на територията на съответната община;
- **върху кучетата и местата**, където са върнати.

Контролът се извършва чрез:

- **периодични проверки;**
- **проверки по постъпили молби, жалби и сигнали за нарушения на правилата за защита на животните, подадени от държавни органи, физически и юридически лица.**

СЕГАШНО СЪСТОЯНИЕ:

- Липса на **образователни програми за защита на животните и за запознаване с отглеждането, развъждането, обучението и търгуването на животни** – в текста на закона не е ясно регламентирано кой конкретно ги изготвя;
- Липса на **Национална програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България и адекватното и финансиране;**
- Липса на **наредба за прилагане на националната програма и за процедурите по нейното изпълнение, механизма на финансиране и отчетност.** Необходимо е в нея да залегне и кой осъществява контрола;
- Не е ясно **кой носи отговорност за здравословния статус на безстопанствените кучета.** В законодателството е регламентирано само, че „органите на местната власт осъществяват контрол върху кучетата и местата, където са върнати“. ЗВМД регламентира и третира само кучета, които са нечие притежание.

Органите на местната власт:

- По общини съществуват изготвени **индивидуални програми** за овладяване популацията на бездомните кучета;
- **Увеличен е броят на заловените животни** при изпълнение на общинските програми за овладяване на популацията на безстопанствени кучета в страната през **2015**;
- **Увеличен е броят и на осиновените безстопанствени кучета.** През **2015** г. те са 2960 – с 624 повече от 2014 г. Най-често осиновяванията на кучета се правят в областите Русе, София, Бургас и Стара Загора.

Анализите показват:

...че **основен източник** на безстопанствени кучета са не самите безстопанствени кучета, а **домашни животни и нежеланите им приплоди**.

Очертава се и **тенденция** броят на безстопанствените кучета да се **увеличава** през есента, когато **собствениците на летни вили** ги напускат и **изоставят** домашните си любимци.

ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА ПО ХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА

ВетИС

- В интегрираната информационна система на БАБХ за 2015 г. са въведени данните за общо 65 018 регистрирани домашни и безстопанствени кучета (14 849 през 2014 г.).
- БАБХ също така е разработила и поддържа **национален регистър на приютите в България**. Към 2016 те са 41, като регистрирани приюти няма в областите Благоевград, Враца, Пазарджик, Разград, Сливен, Смолян и София област.

Анализите показват:

Към момента **изпълнението** на общинските програми за овладяване на популацията на безстопанствени кучета е **частично**, на различните места **се прилагат различни методи**, с което в отговор на това през 2016 г. са направени законови (резюмирани по-горе) промени, въз основа на които МЗХГ, в **сътрудничество** със заинтересованите страни, разработва **национална програма** за овладяване на популацията от безстопанствени кучета на територията на страната. Тя ще включва мерки и действия за овладяване на популацията от безстопанствени животни по хуманен начин, без да се нарушават принципите, заложиени в ЗЗЖ, което да доведе до подобряване здравето на населението, намаляване броя на безстопанствените животни и съответно – на риска от възникване на зоонози.

МЕРКИ:

- Необходим е **системен, интегриран и цялостен (холистичен) подход** за справяне с проблемите породени от бездомни и домашни кучета;
- Задълбочаване на **партньорството** между МЗХГ, МЗ и останалите органи на изпълнителната власт, имащи отношение по проблема. Конкретно разписване на взаимодействието между органите на изпълнителната власт, местната власт и неправителствените организации.
- Ускоряване на изготвянето и приемането на **Национална програма** за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България – към момента тя се работи;
- **Веднага след изготвяне на „Националната програма“ да бъде изготвена и наредба за прилагане на националната програма и за процедурите по нейното изпълнение, механизма на финансиране и отчетност.**

МЕРКИ:

- Изготвяне и приемане на **образователни програми** за защита на животните и за запознаване с отглеждането, развъждането, обучението и търгуването на животни – повишаване информираността на гражданите;
- **Засилване на контрола за изпълнение на изискванията на ЗЗЖ и ЗВМД** и особено върху идентификацията на домашни кучета и разпоредбата на ЗВМД, относно чл. 174, ал. 4: „Ветеринарният лекар изпраща ежемесечно данните от ветеринарномедицинския паспорт на всяко регистрирано куче в ОДБХ и в съответната община“, тъй като домашните кучета са основен източник за поддържане на популацията на бездомни кучета.
- В „Националната програма“ да залегне и **състояние на здравословния статус на бездомните кучета**, както и начинът за справяне с този проблем, като източник на заболявания при хората.